

Trygt hjem for alle?

Samarbeid for bedre
brannsikkerhet for
risikoutsatte mennesker.

Demenskonferansen Innlandet. Lunner- Gran brann og redning.
Prosjektleder «Trygt hjem for alle», Bjørg Lomsdalen Næss

Lunner- Gran brann og redning

- 13 heltidsansatte
- Brannsjef Sturla Bråten.
- Forebyggende avdeling, 7 stk.
  - Prosjekter: Varig Trygghet (barn og ungdom) og Trygt hjem for alle (eldre og sårbare grupper) og Frivilligsentralens brannvernteam (eldre m.fl).
- Beredskapsavdelingen, 5 stk. Flere på deltid.
- Stasjoner: Hovedstasjon i Gran, Brandbu, Roa Bjoneroa

<https://www.youtube.com/watch?v=gMjCEiCWMqw>

SJEKK HVOR
BRANNSIKKER
DIN BOLIG ER!

THOR SPARBY
LUNNER-GRAN BRANN OG REDNING

Dere er viktige!

På grunn av jobben dere gjør **hver** dag!

Er dere **flinke** nok til å reflektere over **hva** dere jobber med?

Hva **dere** faktisk bidrar til?

Foto: DSB

To dødsbranner på seks dager: Eldre er opptil fem ganger så utsatte

– Tre av fire som omkommer i brann befinner seg i en risikoutsatt gruppe, sier branneekspert.

Publisert 7. desember 2021. Bergens Tidende

En boligbrann utvikler seg ofte altfor raskt for personer som ikke er i stand til selv å oppdage, eller slokke den i tide – eller evakuere ved egen hjelp.

Til tross for svært rask responstid fra brannvesenet er det ikke mulig å forhindre branndødsfall.

Derfor er det viktig å sette inn brannforebyggende eller brannbegrensende tiltak så tidlig som mulig.

En flammebrann i en stol vil kunne gi overtenning i et normalt oppholdsrom innen 3-5 minutter

**Personer som venter lenger enn dette på hjelp, vil kunne omkomme!
(SINTEF)**

¹ Det er samtidig verdt å merke seg at ulike branner kan gi ulike brannforløp. Det sentrale spørsmål vil være om det er et akseptabelt forhold mellom nødvendig og tilgjengelig rømningstid.

Bakgrunn for «Trygt hjem for alle» - samarbeidet for bedre brannsikkerhet for risikoutsatte mennesker.

Hvem dør i brann?

- 3 av 4 tilhører en risikoutsatt gruppe.
- 9 av 10 omkommer i bolig.
- Ca 50 % som blir skadet i eller omkommer i brann mottar hjemmebaserte tjenester.
- Eldre rammes 4-5 ganger oftere av brann enn yngre aldersgrupper.
  - Aleneboende er mer utsatt.
  - Risikoen stiger med økende alder.
- ❖ På bakgrunn av denne kartleggingen er myndighetene nå tydelige på at vi skal **forebygge risiko hos de menneskene som er mest utsatt for brann**. Veileder for samarbeidet.

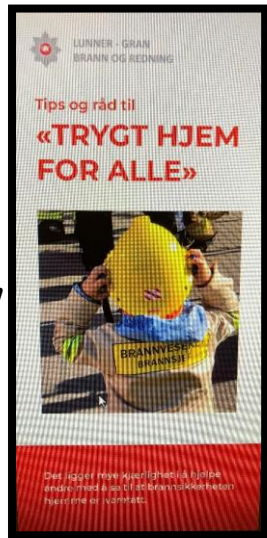

Kilde: DSB, nasjonal statistikk

Lokal kartlegging i Lunner og Gran kommuner

- Ofte utrykninger til eldre pga tørrkoking og andre hendelser. Mange engstelige.
- 1 av 4 har det ikke trygt i eget hjem. (Beboere med hjemmetjenester.)
- 60 % hadde ikke komfyrvakt. Gamle slokkeapparater, manglet røykvarslere.
- Flere av de mest sårbare (rus/psykiatri) hadde ikke komfyrvakt i kommunal bolig. (Er installert nå.)
- I 2040 er andelen eldre over 75 år doblet kontra 2020. Eldrebølgen.
- Økning i antall mennesker med demens.
- Eldre og sårbare bor lengre hjemme. Kortere opphold på sykehus, rehabilitering, sykehjem.
- Lite kunnskap om hjelpemidler. Ønske om informasjon og hjelp.
- ❖ **Andelen risikoutsatte mennesker som bor hjemme øker i Lunner og Gran kommuner, så også i Innlandet!**

Brannfeller- private og kommunale boliger

For eksempel kombinasjon rus-psykiatri

«Mer nød og forfall enn vi aner», sier kommunelegen i Gran Are Løken. Dette samarbeidet er viktig og nødvendig!

Lokale hendelser, Gran.

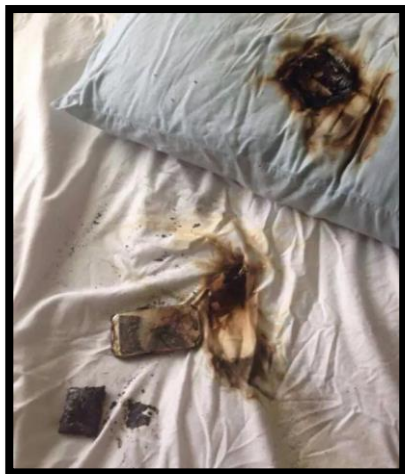
Hun har nå komfyrvakt, i tillegg til trygghetsalarm med to røykvarslere som varsler videre, slukkeapparat, slukkespray

Video med Rachels opplevelse: <https://www.facebook.com/watch/?v=175829314340067>

Sintef NBL: Komfyrbranner er en stor risikofaktor for utsatte grupper, men også for personer med midlertidig nedsatt funksjonsevne. Tiltak som forhindrer brann på komfyr vil være kostnadseffektivt for eldre personer.

-«Kun flaks at vi har unngått dødsbrann i Lunner eller Gran» *brannsjef Sturla Bråten*

Hadeland MENY

NYHETER

Vil bedre brannsikkerheten på Hadeland: - Vi ser mange triste skjebner

A group of seven people, including several in dark uniforms, are standing outdoors in a grassy area. Two women are sitting on a wooden bench in the foreground, while five others stand behind them. They appear to be at a community event or meeting.

«Trygt hjem for alle» i Lunner og Gran kommuner

Målet og visjonen med avtalene:

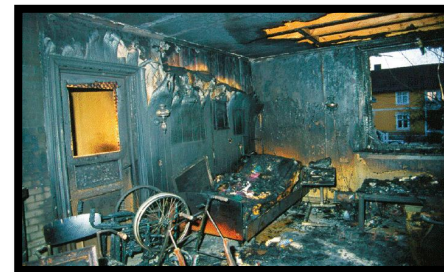

Mål:

- Bidra til at ingen skal omkomme eller bli skadd som følge av brann i egen bolig, herunder omsorgsbolig eller annen kommunal bolig, eller blir skadd i brann. Bedre brannsikkerheten i folks hjem!

Visjon:

- ❖ Et trygt hjem for alle innbyggere i Lunner og Gran kommuner.

Samarbeid

Hvem har ansvaret? Roller og oppgaver

Utgangspunktet er at bruker selv har ansvar for egen brannsikkerhet. Bruker har imidlertid krav på hjelp til å ivareta brannsikkerheten når vedkommende mottar hjemmebaserte tjenester fra kommunen.

- Kommunen har det overordnede ansvaret for at en bruker får nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester. Ansvaret omfatter også ivaretagelse av brannsikkerhet.
- Helse- og omsorgstjenesten skal fortløpende vurdere helsetilstanden til brukerne sine, hvilke tjenester de har behov for og hvilke tjenester det er forsvarlig å tilby. I dette ligger også at brannsikkerheten skal ivaretas.
- Vi i brannvesenet gir råd og veiledning om brannforebyggende tiltak, i tillegg til undervisning og koordinering av aktiviteter.

Hva påvirker brannikkerheten til et menneske?

Brannikkerheten dreier seg i stor grad om mennesket selv. Personer med tilnærmet like utfordringer kan ha behov for svært ulike tiltak.

- **Hvordan lever personen?**

- **Helseutfordringer?**

Kognitive utfordringer?

Røyker?

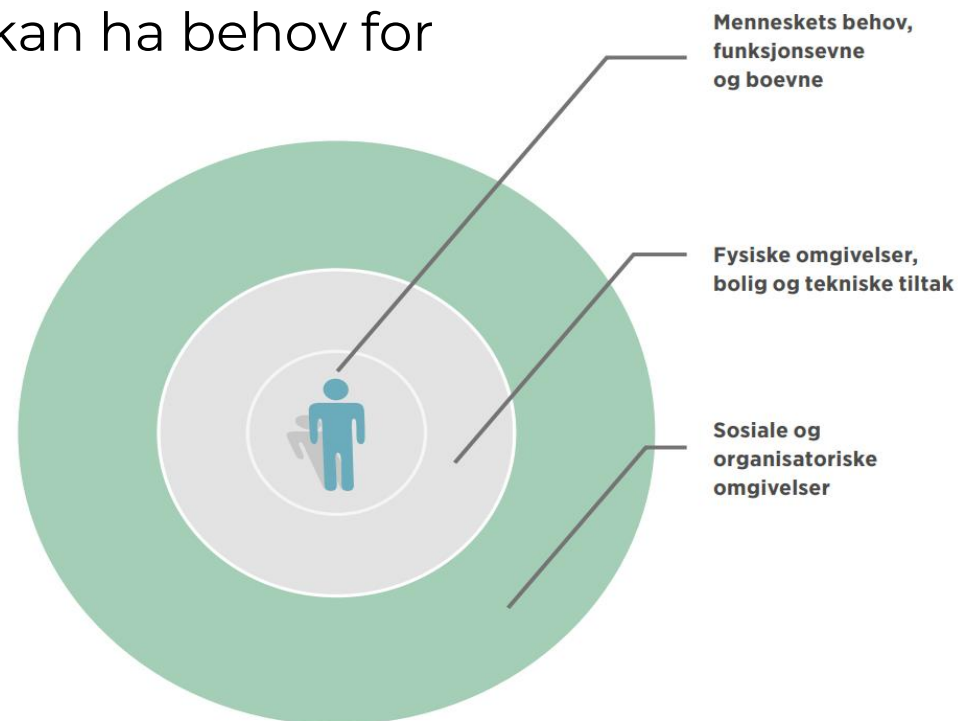
-**Type bolig?**

Sikkerhetstiltak?

-**Sosialt?**

Pårørende?

Hjemmetjenester?

Hvem dør i brann?

Risikofaktorer knyttet til person

Over pensjonsalder

- Nedsatt førlighet
- Nedsatt kognitiv evne (demenslidelse)
- Psykiske lidelser
- Røyking
- Risikoen øker med økende alder

Under pensjonsalder

- Kjent rusmisbruk
- Psykiske lidelser
- Alkoholpåvirkning
- Røyking

Det er knyttet en risiko til det å være alene

Kilde: «Analyse av dødsbranner i Norge 2005-2014» (RISE-rapport 2017)

Positive effekter av «Trygt hjem for alle» - samarbeidet for de risikoutsatte?

- Samarbeidsgruppe med Ja-mennesker.
- Årlig brannsikkerhetssjekk og informasjon hos hjemmeboende med helsetjenester. Ansvar: Helsetjenestene.
- Flere har trygghetsalarm med røykvarslere som varsler direkte, komfyrvakt, vibrerende røykvarslere, hjelpemidler, fungerende brannsikkerhetsutstyr, f. flammehemmende tekstiler f.eks. flammehemmende sengesett, dyne, pute, røykeforkle.
  - Hjemmetjenesten og vi har fått sponset brannsikkerhetsutstyr og flammehemmende tekstiler av Varig Hadeland Forsikring. Lav terskel for utdeling til risikoutsatte.
- Flyttet beboere til sykehjem. Evner ikke å ta vare på egen sikkerhet hjemme (Pga demens mm).
- Stengt brannfarlige og ulovlige boliger.

Positive effekter av «Trygt hjem for alle» - samarbeidet for de risikoutsatte?

- Undervisning for helse, eiendom, flyktningkontoret, Nav, politi, ambulanspersonell, pårørende i Demensforeningen. Teori og praksis.
- Undervisning for lag og eldreforeninger, stands med samarbeidspartnere.
- Informasjon i ulike kanaler tilpasset målgruppen, avis (leserbrev, pressekonferanser), radio, soMe, sommer –og julebrev, utdeling av Trygt hjem-brosjyre til alle eldre i vaksinelokalene + roll-up. Kaffeslabberas på brannstasjon.
- Økende antall bekymringsmeldinger til brannvesenet.
- Besøk og tilsyn i boliger til risikoutsatte.
- Redusert antall utrykninger til tørrkokinger.. (Covid, mer forebygging?).
- Bedre samarbeid tverretatlig, med lag og foreninger, næringslivet.
- Positive tilbakemeldinger fra pårørende og befolkningen generelt.
- ❖ Tekniske tiltak er ikke alltid nok. Mange brukere har behov for tett oppfølging i tillegg!

Populær kaffeslabberas på brannstasjon

Nå vil de gjøre hjemmet ditt tryggere: Vi tar med egen termos!

Norges første «Frivilligsentralens brannvernteam» i Lunner og Gran.

Omtale i fagbladet; BRANN & SIKKERHET

«Jeg er fryktelig redd for varme, og bruker for eksempel aldri for eksempel aldri...»

Takk til Statsforvalteren i Innlandet og Varig Hadeland Forsikring

→ av brannvernteamet.
 – Jeg vil gjerne få informasjon om hvilke tiltak jeg bør ha for hjemme. Jeg er fryktelig redd for varme, og bruker for eksempel aldri levende lys, men kjøper i stedet batteridrevne kubbelys, forteller hun.
 En gang for mange år siden glemte hun en kjele med havregrøt på komfyren, og kom hjem til en røyklagt leilighet.

– Det var en skremmende opplevelse, og etter det har jeg aldri skrudd kokeplatene på full styrke, sier hun.

En undersøkelse gjennomført av hjemmetjenesten viste at 60 prosent av deres brukere ikke hadde komfyrvakt.

– Det er helt fantastisk at vi har utstyr vi kan dele ut gratis, og samtidig hjelpe til med å montere. Våre frivillige kan også bidra med å hente nye brannslukningsapparater, skifte batterier i røykvarslere og dele ut røykefrikler og brannhemmende sergetøy til dem som røyker hjemme, forteller leder Marianne Orvang i Gran Frivilligsentral.

Hjemmetjenesten rapporterte for eksempel om besøk hos en eldre mann hvor det var svimerker etter snøper både her og der.

– Han var så fornøyd med røykefrikleet sitt at han har det på hete tiden, sier hun.

Engasjementet blant de frivillige er stort, og mange ønsker å bidra i prosjektet.
 – De stiller opp og ønsker å delta i den viktige dugnaden om å gjøre det trygt i bygda. Flere er nyslettede pensjonister som har lyst til å bruke tiden på noe meningsfullt, sier hun.

NYTT I NORGE. I leiligheten til Anne Synøve Aasby Orvang er det ikke montert komfyrvakt, men det ordnes raskt når de frivillige Ragnhild Sagadalen og Olav Nordli kommer på besøk.

– Vi sjekker også at ranningsveiene er frie, at brannslukningsapparatet ikke har gått ut på dato, og skifter batterier i røykvarslerne. Etter hvert →

↑ Marianne Orvang (h.) er leder av Gran Frivilligsentral, og forteller om et stort engasjement blant de frivillige for å være med i prosjektet.

← Anne Synøve Aasby Orvang får på besøk. – Vi sjekker også at ranningsveiene er frie, at brannslukningsapparatet ikke har gått ut på dato, og skifter batterier i røykvarslerne. Etter hvert →

TRYGGERE HJEMME

Frivilligsentralens brannvernteam i Lunner og Gran besøker eldre ogårårare grupper med informasjon og praktisk hjelp til å erverns i hjemmet. – Dette er både hyggelig, viktig og lærerikt, sier Anne Synøve Aasby Orvang (B).

38 BRANN & SIKKERHET

... (Small text columns describing the activities and the importance of fire safety for the elderly.)

BRANN & SIKKERHET 39

«Jeg er fryktelig redd for varme, og bruker for eksempel aldri levende lys»

... (Small text columns continuing the article content.)

BRANN & SIKKERHET 39

FOKUS FOTOREPORTASJE

«Det er hyggelig å dra rundt i bygda og prate med de eldre»

RAGNHILD SAGADALEN

→ besøk skriver vi en logg hvor vi noterer hva som er gjort. Den henges opp i leiligheten slik at neste brannvernteam som kommer kan følge opp, forteller Nordli.

Planen er at brannvernteamet skal komme på årlige besøk, og oftere ved behov.

– Det er hyggelig å dra rundt i bygda og prate med de eldre. De setter stor pris på at vi kommer og har tid til å sette oss ned en stund. Samtidig lærer jeg mye om brannvern selv også, sier Sagadalen.

De frivillige har også med seg en enkel brosjyre om brannvern i hjemmet som de deler ut.

– Hensikten med prosjektet er både å øke livskvaliteten til de eldre gjennom et sosialt og hyggelig besøk, samtidig som de eldre får et tryggere hjem. De frivillige gjør en anseende jobb, sier Bjørge Lomsdalen Næss.

Flere andre Frivilligsentraler rundt omkring i Norge har vist interesse for prosjektet.

– Vi har også fortalt statsforvalteren i Innlandet om prosjektet, og de har presentert det for alle ordførerne i fylket. Dette er helt nytt i Norge, og vi håper at det vil spre seg til flere steder, sier brannsjef Sturla Bråten.

↓ Brannsjef Bjørge Lomsdalen Næss leder prosjektet «Trygt hjem for alle» i Lunner-Gran brann og redning. Sammen med brannsjef Sturla Bråten står hun bak Frivillig brannvernteam, i samarbeid med frivilligsentralene i Lunner og Gran kommuner.

Forventet effekt av «Trygt hjem for alle»-samarbeidet med kommunene og Frivilligsentralene

- Færre døde og skadede i boligbrann. Færre boligbranner.
- Flere kan bo lengre hjemme i et tryggere hjem med nødvendige brannsikkerhetsutstyr, hjelpemidler, trygghetsalarm, i tilpasset bolig, besøks/telefonvenn mm.
- Økt livsglede. Mindre ensomhet, økt trygghet, trivsel og helse.
- Økt fokus på brannsikkerhet og omtanke vil øke bevisstheten til befolkningen generelt. Spre kjærlighet og omtanke ved å bry seg om.

Samarbeid redder liv!

Internt og eksternt

- Forskningen viser at enkle tiltak, økt bevissthet og endrede holdninger ville forhindre de fleste av brannene.
- Mennesker i risikoutsatte grupper er overrepresentert i dødsbrannstatistikken.
- Oppfølging av sikkerhet i hjemmet er livsviktig for de som av ulike årsaker ikke evner å ta vare på egen sikkerhet, f.eks ved en demens-diagnose.
- **Det betyr at DU er livsviktig, men ikke alene om ansvaret.**

Samarbeid

Innmelding av bekymringsmeldinger –
branntips.no

Brantips

Forside Om Brantips Hva er en bekymringsmelding? Finn ditt brannvesen FAQ [Meld din bekymring her!](#)

Hjelp oss å forebygge brann!

Er du bekymret for din eller andres brannsikkerhet? Har du oppdaget et brannfarlig forhold og ønsker å melde fra? Uansett hvem eller hva din bekymring gjelder, ønsker brannvesenet å høre fra deg. Sammen kan vi unngå at branner oppstår og potensielt redde liv.

[Meld din bekymring her!](#)

Nedstille Ring 110

Personvernklærning

Gi oss gjerne ideer og ikke vær redd for å ta kontakt hvis du har spørsmål

Kontaktinformasjon:

Lunner- Gran brann og redning

Bjørge Lomsdalen Næss 😊

bjln@gran.kommune.no

Tlf 90 22 34 48/ 47 87 17 21

Takk for oppmerksomheten!

Følg oss på Facebook!
@lunnergranbrann

Vedlegg

Brannsikkerhet i bolig

Mål: Alle skal ha lovpålagt brannsikkerhetsutstyr!

- Røykvarsler i hver etasje og slukkeutstyr (6 kg pulver, brann-vannslange).
- I tillegg:
  - Alle eldre og sårbare skal ha komfyrvakt. (Lovpålagt etter 2010)
  - Alle skal **høre** røykvarslerne sine. (Hjelpemiddel)
  - Røykvarslere på soverom.
- ❖ Informere på en motiverende og inspirerende måte gjennom et hyggelig kaffebesøk. (Frivillige)

Brannsikkerhet i bolig

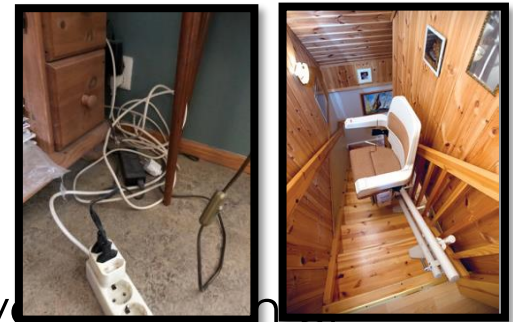
Brukerens behov i fokus

Utgangspunktet i bygningsregelverket er at beboeren skal kunne redde seg ut av boligen ved egen hjelp dersom det oppstår en brann.

Det kan være vanskelig for brukere med fysiske eller kognitive utfordringer å oppfylle kravene i regelverket:

- Hører brukeren røykvarsleren?
- Klarer brukeren å håndtere et slukkeapparat?
- Klarer brukeren å redde seg selv ut hvis det begynner å brenne?
- Forstår brukeren en brannsituasjon?

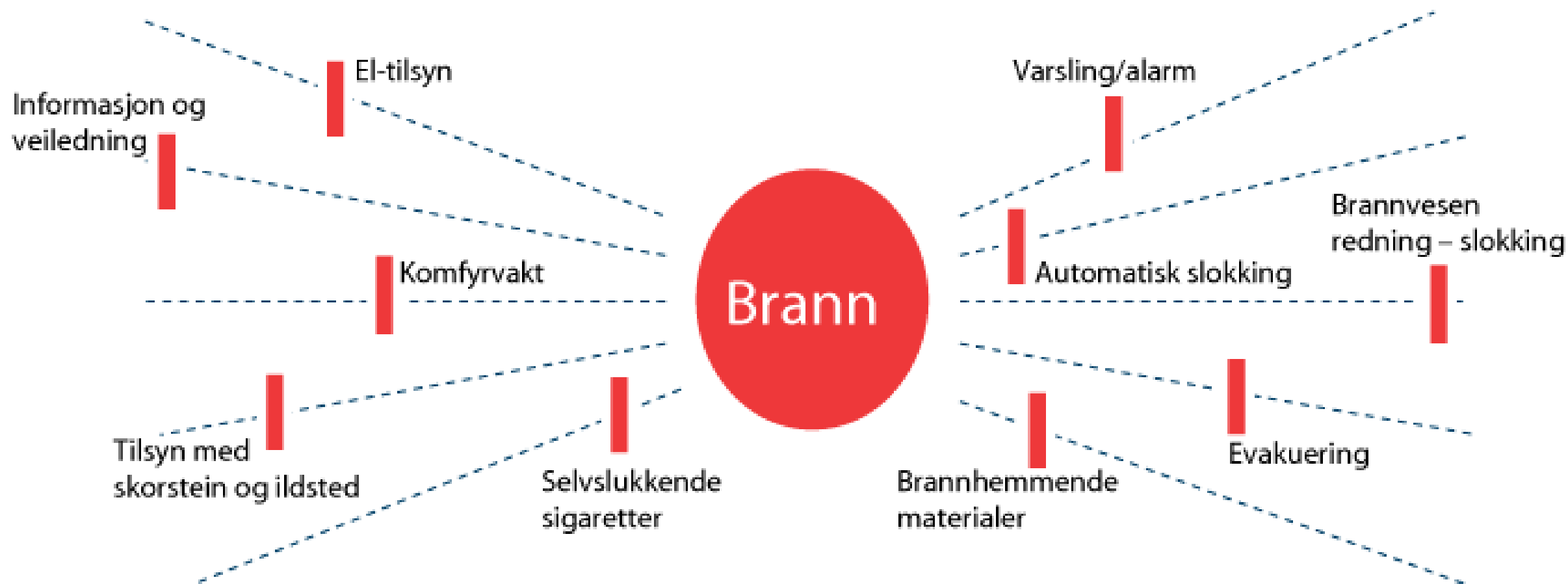
For noen vil det være nødvendig med ekstra brannsikkerhetstiltak utover det som er vanlig i boliger. Fore eksempel trygghetsalarm med røykvarslere som varsler videre til brannvesen, hjelpemidler; komfyrvakt, vibrerende røykvarslere, tidsur, brannteppe røykeforkle, flammehemmende sengetøy/klær, mobile slukkeapparat, sprinkelanlegg. Møbler med ullstoff. (Syntetisk brenner raskere).

Vurdere annen bosituasjon?

Barrierer – tiltak

Skadeforebyggende

Skadebegrensende

Årsaker

Hendelsesforløp

Konsekvenser

Hvorfor er vi så opptatt av dette?

Bakgrunnen for avtalene mellom kommunene og brannvesenet

Kartleggingen og erfaringene i «Trygt hjem for alle»-prosjektet viste at:

- En av fire har **ikke god nok brannsikkerhet**. (Hjemmetjenesten)
- Det forventes en **stor økning i antall hjemmeboende** som har behov for helsehjelp i framtida i Lunner og Gran kommuner. Eldrebølgen.
- Antall mennesker med **demens øker!**
- Det er behov for informasjon, kunnskap, økt bevissthet og endrede holdninger for at flere skal få et tryggere hjem. Det må på plass brannsikkerhetsutstyr og kunnskap om muligheter som velferdsteknologi og hjelpemidler gir.
- **Samarbeid er avgjørende** for å bedre brannsikkerheten hos de sårbare/risikoutsatte mennesker i bygda vår.

Hvor kan du finne mer informasjon?

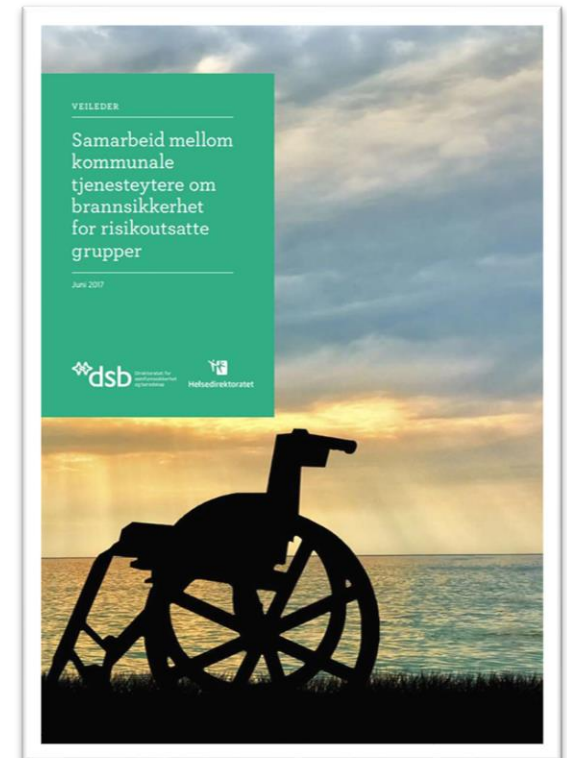
Veileder

[Samarbeid mellom kommunale tjenesteytere om brannsikkerhet for risikoutsatte grupper](#)

Utarbeidet av Helsedirektoratet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

Hjelpemiddel for kommunene i deres arbeid med å sørge for god brannsikkerhet hos hjemmeboende personer i risikoutsatte grupper.

Samarbeid

Sentrale bestemmelser i brann- og helseregelverk

BRANNREGELVERKET

Kartlegge risiko for brann og risikoutsatte grupper

- forskrift om brannforebygging § 14

Fastsette satsningsområder, planlegge samarbeid og tiltak

- forskrift om brannforebygging § 15

Gjennomføre samarbeid og forebyggende tiltak

- forskrift om brannforebygging § 16

Bidra til å innhente og formidle kunnskap om kjennetegn ved personer som omkommer eller blir skadet i branner

- forskrift om brannforebygging § 19

HELSEREGELVERKET

Plikt til å tilby nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester

- helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1
- helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1, jf. helsepersonelloven § 4

Plikt til å sørge for nødvendige hjelpemidler

- forskrift om habilitering og rehabilitering § 9

Krav til forsvarlighet

- helsepersonelloven § 16

Taushetsplikt og samtykke

- helsepersonelloven § 21, pasient og brukerrettighetsloven § 3-6
- helsepersonelloven § 22

Varslingsplikt

- helsepersonelloven § 31
- helsepersonelloven § 23 nr. 4

Hvor kan du finne mer informasjon?

Nyttige lenker

- <https://www.livsviktigsamarbeid.no/>
- <https://www.skafor.org/samarbeidombrann/>
- <https://ekurs.dsb.no/>
- <https://www.dsb.no/globalassets/dokumenter/veiledere-handboker-og-informasjonsmaterieell/veiledere/samarbeid-mellom-kommunale-tjenesteytere-om-brannsikkerhet-for-risikoutsatte-grupper.pdf>
- <https://branntips.no/>
- <https://www.aftenbladet.no/magasin/i/Kd4nG/naar-alt-rakner>
- www.brannstatistikk.no

«Live» innlegg fra Demenskonferansen Innlandet 8.02.2022

Innlegget «Trygt hjem for alle», samarbeid for bedre brannsikkerhet for risikoutsatte mennesker fra Lunner- Gran brann og redning ligger «live», som siste innlegg på linken (spol frem til 6.04.50);

<https://www.youtube.com/watch?v=Y33A1YO8ZAK>

Bry deg om!

Lykke til med livsviktig samarbeid!

Beste hilsen

Björg Lomsdalen Næss

Branninspektør- Frivilligsentralens brannvernteam- Prosjektleder for «Trygt hjem for alle»

Lunner- Gran brann og redning

E-mail bjln@gran.kommune.no

Tlf 90 22 34 48/ 47 87 17 21